

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Mgr. P. K.**, zast. Mgr. Ing. Janem Boučkem, advokátem se sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1, proti žalovanému: **rektor Univerzity Palackého v Olomouci**, se sídlem Křížkovského 511/8, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2019, č. j. D16521-II/31-05-2019-R/DE, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 9. 2019, č. j. 64 A 23/2019 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4 114 Kč k rukám jeho zástupce, Mgr. Ing. Jana Boučka, advokáta se sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1, do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 8. 2. 2019, č. j. D16521/31-05-2019/DE, vyměřila děkanka Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „děkanka“) žalobci na základě § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“), ve znění pozdějších předpisů, poplatků spojený se studiem ve studijním programu B1601 Ekologie a ochrana prostředí ve výši 20 000 Kč za započatých 6 měsíců prodloužení studia v akademickém roce 2018/2019, přičemž k započetí těchto 6 měsíců došlo dne 12. 1. 2019. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 3. 2019, č. j. D16521-II/31-05-2019-R/DE, zamítl žalobcovo odvolání.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který jí v záhlaví uvedeném rozsudkem vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejprve konstatoval, že chybné údaje o

nabytí účinnosti právního předpisu, podle něhož žalovaný rozhodoval, nezpůsobují samy o sobě nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud vyšel z toho, že do 31. 8. 2016, tedy do účinnosti zákona č. 137/2016 Sb., který novelizoval zákon o vysokých školách, upravoval tento zákon jednak v § 58 odst. 3 poplatky za delší studium a jednak v § 58 odst. 4, který dopadal pouze na absolventy dřívějších studií, poplatky za další studium. Účinností zákona č. 137/2016 Sb. však došlo ke sloučení obou režimů poplatku za delší studium do § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Touto novelou účinnou od 1. 9. 2016, která neobsahovala žádná přechodná ustanovení, byla zrušena specifická úprava poplatků za studium absolventa bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším studijním programu. Nově pro všechny studenty, včetně absolventů, kteří již řádně dokončili bakalářské nebo magisterské studium, platí, že do celkové doby studia jsou započítány též doby všech předchozích studií, které byly ukončeny jinak než řádně.

[3] Poté, kdy v roce 2002 absolvoval magisterské studium, se žalobci následná doba řádně neukončených studií (v letech 2010 – 2011 a 2014 – 2015) neměla podle znění § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách účinného do 31. 8. 2016 pro účely poplatku za delší studium započítávat do doby dalšího studia. Takové započítávání umožňoval zákon o vysokých školách až od 1. 9. 2016. Právě podle něj postupovala děkanka i žalovaný, když žalobci podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách započítali dobu řádně neukončených studií do celkové doby studia, přestože je studoval již coby absolvent za účinnosti předchozí právní úpravy, která v jeho případě takové započítávání neumožňovala. Krajský soud ovšem vyšel z právního názoru vyjádřeného v rozsudcích Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 5. 5. 2016, č. j. 4 As 34/2016 - 49, a ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, č. 2964/2014 Sb. NSS, kde zkritizoval aplikaci nové právní úpravy na posuzování dřívějších dob studia. V nynější věci se podle novely zákona o vysokých školách měly u tzv. studentů absolventů nově od 1. 9. 2016 do celkové doby studia započítávat také doby jejich předchozích nedokončených studií, což předchozí právní úprava neumožňovala. Přinejmenším v této části je tedy nová právní úprava pro studenty absolventy (včetně žalobce) zjevně přísnější a její použití na doby studia před účinností novely je nepřijatelné. K obdobným závěrům ostatně dospěl i Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 31. 5. 2019, č. j. 29 Af 45/2017 - 49. Ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, ve znění zákona číslo 137/2016 Sb., je tedy použitelné pouze na doby studia absolventů po 1. 9. 2016, a protože veškerá předchozí studia žalobce coby absolventa zakončená jinak než řádně probíhala v době před 31. 8. 2016, nebylo možné dobu těchto studií žalobci připočítat k době aktuálně probíhajícího dalšího studia a vycházet z nich při stanovení poplatku za delší studium. Pokud tak děkanka a žalovaný učinili a v důsledku tohoto započtení shledali, že žalobcova doba studia překročila standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok, postupovali v rozporu se zákonem o vysokých školách.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[4] Žalovaný (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

pokračování

[5] Podle stěžovatele rozsudek NSS č. j. 4 As 34/2016 - 49 není pro danou věc přílehlavý, neboť se týkal jednoduché změny zákona o vysokých školách provedené zákonem č. 147/2001 Sb. Oproti tomu novela provedená zákonem č. 137/2016 Sb. změnila zákon o vysokých školách odlišně a nelze tvrdit, že byla pouze v neprospěch tzv. studentů absolventů. Naopak řada z nich získala v důsledku své předchozí studijní minulosti možnost studovat o rok déle, jak plyne z § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, což jim naopak § 58 odst. 4 podle dřívější úpravy neumožňoval. Pokud by si zákonodárce přál, aby i za účinnosti nové právní úpravy postupovaly vysoké školy podle právní úpravy před novelou provedenou zákonem č. 137/2016 Sb., jistě by to zakotvil do přechodných ustanovení k této novele. Nepřílehlavý je i odkaz na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 Af 45/2017 - 49, neboť ten se týkal studenta, u něž ke změně poplatkové povinnosti došlo během studia, což mohlo zasáhnout do jeho legitimních očekávání. Žalobce v nynějším případě se naopak stal studentem v době *vacationis legis* zákona č. 137/2016 Sb., takže jako potenciální adresát zákona o vysokých školách mohl a měl vědět o jeho novelizovaném znění. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že důsledkem změny provedené zákonem č. 137/2016 Sb. bylo zpřísnění podmínek pro studium oproti dosavadní právní úpravě u studentů absolventů, která byla provedena bez přechodných ustanovení. Do 31. 8. 2016 platil a byl účinný § 58 zákona o vysokých školách, který upravoval studium studentů absolventů, kterým pro další studium stanovil specifická pravidla poplatků za tzv. další studium. Takovému studentovi vysoká škola vždy od počátku studia stanovila poplatek za další studium, který činil za každý další započatý rok studia nejvýše základ podle § 58 odst. 2 zákona o vysokých školách před novelou. Vesměs byl tento poplatek za další studium veřejnými vysokými školami stanovován ve výši okolo 3 000 Kč. Oproti tomu poplatek za delší studium se pohybuje okolo 20 000 Kč za půl roku. Při výkladu zákona o vysokých školách po novele je nutno při absenci přechodných ustanovení postupovat podle obecných zásad vztahujících se k aplikaci právních norem, tedy podle principu legitimního očekávání a zákazu retroaktivity. Připomněl také, že své studium zahájil zápisem dne 24. 8. 2016, tedy ještě za účinnosti zákona o vysokých školách před novelou provedenou zákonem č. 137/2016 Sb. Navrhuje tedy, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Mezi stěžovatelem a žalobcem není spor o skutkovém stavu, jak byl rekapitulován v napadených správních rozhodnutích i v rozsudku krajského soudu. Tento skutkový stav lze shrnout tak, že žalobce v roce 2002 řádně absolvoval magisterské studium na Univerzitě Karlově v Praze a následně v době od 12. 7. 2010 do 15. 4. 2011 (278 dnů) a od 25. 8. 2014 do 1. 7. 2015 (311 dnů) studoval na jiných vysokých školách v bakalářských studijních programech, ale tato studia řádně neukončil způsobem předpokládaným v § 45

odst. 3 zákona o vysokých školách, nýbrž studia zanechal. Dne 24. 8. 2016 se zapsal k dalšímu studiu v bakalářském studijním programu na univerzitě, v jejímž čele stojí žalovaný, a v průběhu akademického roku 2018/2019 mu byl rozhodnutím děkanky stanoven poplatek za delší studium. Děkanka totiž dospěla k závěru, že doba žalobcova studia po 12. 1. 2019 překročila standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok ve smyslu § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Do rozhodné doby žalobcova studia byla připočtena také doba výše uvedených řádně neukončených studií v letech 2010 – 2011 a 2014 – 2015.

[9] V době, kdy žalobce zahájil studium, tedy ke dni 24. 8. 2016, stále ještě platil § 58 zákona o vysokých školách v podobě, která upravovala odlišně poplatky za „delší studium“ a poplatky za „další studium“. Delšího studia se týkal odst. 3, který zněl: *Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.*

[10] Naopak na tzv. studenty absolventy, tedy ty, kteří již jedno studium úspěšně absolvovali, dopadal odst. 4, který zněl: *Studuje-li absolvent bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každý další započatý jeden rok studia nejvýše základ podle odstavce 2; to neplatí, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu či jde-li o souběh řádných studijních programů nepřesahující standardní dobu studia programu jednoho. Pokud celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle odstavce 3.*

[11] Jinak řečeno, pokud se absolvent jednoho oboru rozhodl zahájit nové studium, musel podle této dřívější úpravy počítat s tím, že od počátku bude muset platit relativně nízký poplatek podle odst. 2, jehož obvyklou výši uváděl žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti, a pokud délka jeho nového studia přesáhne standardní dobu studia, bude muset platit relativně vyšší poplatek podle odst. 3. Studenti absolventi tak na tom podle odst. 4 byli oproti obecné úpravě obsažené v odst. 3 hůře v tom, že museli od počátku studia platit poplatek podle odst. 2 a že k tomu, aby začali platit vyšší poplatek podle odst. 3, stačilo, aby přesáhli standardní dobu studia, nezvýšenou o jeden rok, jak je tomu podle odst. 3. Zároveň však na tom byli lépe v tom, že oproti odst. 3 se jim do délky studia nezapočítávaly doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně. Podle této úpravy účinné do 31. 8. 2016 tedy platilo, že jakmile student jeden studijní program úspěšně završil, mohl začínat nová a nová studia, a pokud je řádně či neřádně ukončil během standardní doby studia, platil stále jen nízký poplatek podle odst. 2. Právě tak postupoval i žalobce v nyní posuzované věci.

pokračování

Tato úprava byla účinná ještě ke dni 24. 8. 2016, kdy se zapsal k dalšímu studiu v bakalářském studijním programu na univerzitě, v jejímž čele stojí žalovaný.

[12] Následně však ke dni 1. 9. 2016 vstoupila v účinnost novela provedená zákonem č. 137/2016 Sb. Podle nového znění zákona o vysokých školách upravuje § 58 odst. 4 již zcela jinou oblast, totiž poplatky za studijní programy v cizím jazyce, a dosavadní úprava odst. 3 a 4 je obsažena v jediném odst. 3, který zní: *„Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.“*

[13] Uvedená novela neobsahovala žádná přechodná ustanovení, která by se týkala nového znění § 58 zákona o vysokých školách, a ani z důvodové zprávy k citovanému ustanovení nic k úmyslu zákonodárce neplyne, neboť uvádí pouze následující: *„Zrušuje se specifická úprava § 58 odst. 4 ohledně poplatku za studium absolventa bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu.“*

[14] Stěžovatel má pravdu v tom, že pro některé studenty absolventy, na něž za předchozí úpravy dopadal speciální odst. 4, jde o změnu k lepšímu. Jde o ty studenty, kteří po předchozím absolvovaném studiu studují první nový studijní program a v něm mohou nově studovat bez poplatku podle odst. 3 nejen po řádnou dobu studia, ale po řádnou dobu studia zvýšenou o jeden rok. Pro jiné studenty jde však naopak o změnu k horšímu.

[15] Úkolem správních soudů nicméně není hodnotit provedenou novelu obecně a utilitaristicky zvažovat, zda je větší množství těch studentů absolventů, kterým novela prospěje, nebo těch, kterým uškodí. Správní soudy jsou podle § 2 s. ř. s. povolány k ochraně veřejných subjektivních práv konkrétního jednotlivce, v nynějším případě tedy žalobce. Pro něj pak novela č. 137/2016 Sb. přinesla zjevně změnu k horšímu. Ještě v době, kdy zahajoval své nynější studium, tedy v době zápisu provedeného dne 24. 8. 2016, byla stále účinná úprava, podle níž mohl coby absolvent zvolit model, v němž po jednom úspěšném absolvování bude zahajovat nová a nová studia, a pokud každý program bude studovat maximálně po řádnou dobu studia, bude stále platit pouze nižší poplatek podle § 58 odst. 2 zákona o vysokých školách. NSS nehodnotí, zda byl takový model vhodný a ekonomický, nicméně takový postup umožňoval.

[16] Poté, co dne 1. 9. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 137/2016 Sb., tento model skončil. To ovšem neznamená, že podle této nové úpravy mohl žalovaný, respektive děkanka,

postupovat i ve vztahu k žalobci, jehož nové studium již v té době běželo, a navíc podle ní hodnotit i minulé řádně neukončená studia. Takový přístup výslovně zapověděl NSS již v krajském soudě citovaném rozsudku č. j. 7 As 46/2013 - 34, kde se zabýval jinou změnou § 58 zákona o vysokých školách, která také dopadala negativně na konkrétního žalobce. NSS v uvedeném rozsudku označil za nepřipustné, aby podle této nové úpravy byly hodnoceny i minulé doby studia, a uvedl: *„Právní pravidla musí jednotlivci umožňovat volbu mezi různými druhy jednání, jež právo určitým způsobem kvalifikuje, např. podrobuje, anebo naopak nepodrobuje, zpoplatnění. To tedy znamená, že právo má usilovat o to, aby kvalifikační kritéria, která používá, byla časově zakotvena pokud možno až do doby po účinnosti právního předpisu stanovujícího nové pravidlo chování, a pokud možno se má vyvarovat toho, aby tato kritéria byla vázána na okolnosti nastalé před účinností nové úpravy, neboť tyto okolnosti jednotlivec již nemůže zpětně svým chováním změnit. Výjimky z tohoto pravidla, tedy zpětné působení práva v tom smyslu, že právo minulé události nově kvalifikuje pro jednotlivce přísnějším (nevýhodnějším) způsobem, jsou možné pouze výjimečně, za situace, kdy potřeba změny a nového (vůči jednotlivci přísnějšího) obsahu právní regulace je natolik intenzivní, že při porovnání konkurujících si zájmů a hodnot opravňuje k zásahu do právní jistoty a důvěry jednotlivců v to, že právo bude stanovováno způsobem, jenž jim umožní přizpůsobit jeho obsahu své jednání. Taková potřeba, a tedy důvod k připuštění zpětného působení § 58 odst. 3 věty za středníkem zákona o vysokých školách ve znění zákona č. 147/2001 Sb., není dána. Zájem zákonodárce na racionálnější chování studentů vysokých škol je jistě zcela legitimní, ale **právní úprava motivující zavedením poplatkové povinnosti k takovému jednání má působit na aktuální chování studentů po okamžiku své účinnosti, a nikoli znevýhodnit určité studenty za chování před účinností zpřísnující úpravy, které je sice z pohledu platného práva nežádoucí, avšak na něž staré dříve platné právo pohlíželo jako na jednání, které není třeba poplatkově postihovat.** Proto je § 58 odst. 3 věta za středníkem zákona o vysokých školách ve znění zákona č. 147/2001 Sb. použitelný pouze na doby studia po 1. 7. 2001.“* (zvýraznil NSS, shodně též rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012 - 58).

[17] K obdobnému závěru dospěl NSS také v rozsudku č. j. 4 As 34/2016 - 49, zmiňovaném krajským soudem i stěžovatelem, v jehož bodě [21] konstatoval, že *„zákon č. 147/2001 Sb. novelizací § 58 odst. 3 stanovil nové, zpřísnující pravidlo, jehož zpětná účinnost není přípustná. Na posuzovanou věc tak plně dopadá závěr učiněný Nejvyšším správním soudem v rozsudcích ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 8/2007 - 94, a ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, že ustanovení § 58 odst. 3 věta za středníkem zákona o vysokých školách ve znění zákona č. 147/2001 Sb. je použitelné pouze na doby studia po 1. 7. 2001.“* Podobně v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 8/2007 - 89, NSS uvedl: *„Navíc je třeba připomenout, že v případě studentů, jejichž celková doba studia zasahuje před 1. 7. 2001 tak, jako je tomu v případě účastníka řízení, je nutné se rovněž vypořádat s faktem, že možnost zápočtu doby předchozího studia v bakalářských a magisterských studijních programech, které nebylo řádně ukončeno, byla do zákona o vysokých školách zařazena až novelou provedenou zákonem č. 147/2001 Sb., a to s účinností právě k 1. 7. 2001. Pouze na okraj v tomto ohledu Nejvyšší správní soud poukazuje na princip ochrany důvěry občanů v právo a s ním související princip zákazu zpětné účinnosti (retroaktivita) právních norem, který spočívá v tom, že není možné posoudit lidské*

pokračování

chování, právní skutečnosti či právní vztahy, jež se uskutečnily dříve, než právní norma nabyla účinnosti.“

[18] Stěžovatel zpochybňuje aplikovatelnost rozsudku č. j. 4 As 34/2016 - 49 (a implicitně tedy i dalších rozsudků právě citovaných) tím, že se týkaly změny § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách provedené zákonem č. 147/2001 Sb., která byla jednoduchá a velmi jednoduše uchopitelná. To však není důvod, proč by se i na nynější změnu provedenou zákonem č. 137/2016 Sb. neměla aplikovat obecná zásada zde vyslovená, že doby studia, uskutečněného v době účinnosti předchozí právní úpravy, nelze hodnotit v neprospěch žalobce podle nové právní úpravy, neboť v době, kdy žalobce tyto programy v letech 2010 – 2011 a 2014 – 2015 studoval, skutečně nemohl tušit, že by mu mohly být „přičteny k tíži“ podle úpravy účinné od 1. 9. 2016. Pokud na něj za této situace děkanka, respektive žalovaný, vztáhli novou právní úpravu a podle ní hodnotili doby studií neřádně ukončených před touto účinností, je to třeba označit za nepravou retroaktivitu (k ní obecně viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 21/17, č. 89/2019 Sb.), jež je v případě stanovení poplatků za delší studium podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách obecně nepřipustná, jak plyne z výše citované judikatury NSS. Z lakonické důvodové zprávy k této novele, ani z odůvodnění napadených správních rozhodnutí zároveň neplyne, že by zde byl dán nějaký silný legitimní důvod, který by takovou nepravou retroaktivitu ospravedlnil a odůvodnil, že minulé chování žalobce má být hodnoceno podle pozdější právní úpravy, která je vůči němu méně příznivá.

[19] Aplikuje-li tedy soud principy vyřčené v právě citované judikatuře i na aplikaci změny provedené zákonem č. 137/2016 Sb., je nutno konstatovat, že na základě pravidla uvedeného v § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, ve znění účinném od 1. 9. 2016, je možné ve vztahu k absolventům, jejichž aktuální studium nepřesáhlo standardní dobu studia, započít do doby studia pouze dřívější řádně neukončená studia po 1. 9. 2016 a poplatek za delší studium jim vyměřit pouze v případě studií zahájených až po tomto datu. Krajský soud tedy rozhodnou právní otázku posoudil správně.

[20] K tomuto důvodu nepravé retroaktivity navíc přistupuje v žalobcově případě druhý, spočívající v tom, že samotné studium, které mu nyní bylo zpoplatněno, zahájil – byť jen o několik dní – ještě v době účinnosti této staré právní úpravy. K tomu sice stěžovatel upozorňuje, že zákon č. 137/2016 Sb. byl ve Sbírce zákonů vyhlášen již 2. 5. 2016, takže si žalobce měl být vědom, že na něj tato nová úprava s účinností od 1. 9. 2016 dopadne. To však nic nemění na tom, že jeho studium započalo již zápisem dne 24. 8. 2016, takže při absenci přechodných ustanovení ke změně § 58 zákona o vysokých školách se mohl naopak domnívat, že se jeho studium ještě bude řídit právní úpravou účinnou v době jeho zahájení.

[21] Lze tedy uzavřít, že na žalobce dopadla souběžně nepravá retroaktivita ve dvou podobách, a krajskému soudu je třeba přisvědčit, že stěžovatelovo rozhodnutí založené na takovéto aplikaci nového znění zákona o vysokých školách bylo třeba zrušit.

[22] Ke stěžovatelově polemice s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2019, č. j. 29 Af 45/2017 - 49, se NSS nebude vyjadřovat, neboť není předmětem nynějšího řízení o kasační stížnosti, ostatně nebyl kasační stížností vůbec napaden. I sám krajský soud na něj upozorňoval pouze informativně, nikoli tak, že by jím byl vázán. Tím spíše jím pochopitelně není vázán NSS.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[24] Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[25] Žalobce byl ve věci úspěšný, náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení. Mezi náklady řízení (§ 57 odst. 1 s. ř. s.) patří odměna zástupce a náhrada jeho hotových výdajů stanovená podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna zástupce v řízení před Nejvyšším správním soudem činí 3 100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], zvýšená o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu); celkem tedy 3 400 Kč. Žalobce sice uplatnil jako druhý úkon převzetí a přípravu zastoupení nebo obhajoby na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, k tomu je však třeba připomenout, že totožný advokát zastupoval žalobce již v řízení před krajským soudem, takže tento úkon nemůže znovu uplatnit i v řízení před NSS. Částka 3 400 Kč byla poté navýšena o částku 714 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, jejímž plátcem zástupce žalobce je. Částku 4 114 Kč je stěžovatel povinen uhradit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu